

KLAGANDE

Bahar Doncuta Budi, 770320

Offentligt biträde: Felix Nelson
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

MOTPART

Social- och äldreomsorgsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

DEN UNGE

Dani Mustafa Bahar Dancuta, 151230

Ställföreträdare och offentligt biträde: Jur.kand. Andreas Hansson
Armon Advokatbyrå AB
Bondegatan 3
151 73 Södertälje

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms beslut den 15 april 2016
i mål nr 7171-16, se bilaga A

SAKEN

Omedelbart omhändertagande om vård av unga, LVU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bifaller överklagandet och förordnar att det omedelbara omhändertagandet ska upphöra.
2. Kammarätten bestämmer att ersättning ska betalas till Felix Nelson som offentligt biträde med 3 279 kr, varav 1 985 kr för arbete, 639 kr för utlägg och 656 kr för mervärdesskatt.

YRKANDEN M.M.

Bahar Doncuta Budi yrkar att det omedelbara omhändertagandet ska undanröjas. Som grund för sin talan anför hon bl.a. följande. Varken hon själv eller Mustafa är att betrakta som hemmahörande i Sverige utan har sin hemvist i Rumänien. Detta medför att svensk domstol inte är behörig att pröva förutsättningarna för fortsatt vård med stöd av lagen (1990:72) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Med anledning av detta torde svensk domstol inte heller vara behörig att i ett fall som det förevarande pröva ett underställt interimistiskt beslut med stöd av 6 § LVU eftersom svensk lagstiftning ska tolkas på sådant sätt att ett omedelbart omhändertagande måste föregås av en prövning om det är sannolikt att barnet kommer att behöva beredas vård med stöd av LVU. Eftersom Mustafa inte kan beredas vård med stöd av LVU, kan han inte heller omedelbart omhändertas med stöd av LVU.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

EU-rättslig reglering i förhållande till LVU

Ärenden och mål enligt LVU omfattas av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, (Bryssel II-förordningen). Förordningen gäller som svensk lag sedan 1 maj 2005 och är direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater utom Danmark.

I artikel 8 i förordningen anges att domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

Förordningen innehåller inte någon definition av begreppet hemvist. EU-domstolen har dock uttalat sig om hemvistbegreppets innebörd (jfr mål C-523/07 och C497/10). Begreppet hemvist ska tolkas så att det motsvarar den plats som avspeglar det förhållandet att barnet i viss utsträckning är integrerat i socialt hänseende och familjehänseende. Hänsyn ska tas till hur varaktig och regelbunden vistelsen i en medlemsstat är, förhållandena för vistelsen, skälen till vistelsen, skälen till att familjen flyttat till den andra medlemsstaten, barnets nationalitet, platsen och förutsättningarna för skolgången, barnets språkkunskaper, familjeförhållanden och sociala band i denna medlemsstat. För att skilja hemvist från endast tillfällig närvaro måste vistelsen vanligtvis ha varat en viss tid för att den ska anses tillräckligt stadigvarande. För att hemvist ska anses flyttat till den mottagande medlemsstaten har det dock framför allt betydelse att vederbörande har önskat att permanent eller stadigvarande etablera centrum för levnadsintressen i denna medlemsstat.

I förordningens artikel 20 anges att bestämmelserna i förordningen inte ska hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende personer eller tillgångar i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt förordningen.

Beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är att jämställa med en sådan interimistisk åtgärd som avses i artikel 20 i Bryssel II-förordningen. Av 6 § LVU framgår att ett av rekvisiten som ska vara uppfyllt för att besluta om omedelbart omhändertagande är att det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU.

Frågan om hur ett omedelbart omhändertagande enligt LVU ställer sig i förhållande till Bryssel II-förordningen har behandlats i betänkandet SOU 2015:71, Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU. I

betänkandet anges beträffande nuvarande LVU, att kravet i 6 § LVU på att det ska vara sannolikt att den unge behöver beredas vård enligt lagen kolliderar med Bryssel II-förordningen som utgår från att den fortsatta vården ska beslutas och ges i hemlandet. Förutsättningen enligt 6 § LVU är således inte uppfylld och svensk rätt tillhandahåller därmed inte någon möjlighet att fatta ett interimistiskt beslut trots att Bryssel II-förordningen ger möjlighet till det. Utredningen konstaterar att detta inte är tillfredsställande och föreslår därför införandet av en ny bestämmelse i LVU som möjliggör ett beslut att omedelbart omhänderta ett barn genom ett sådant interimistiskt beslut som avses i artikel 20 i Bryssel II-förordningen (a.a. s.71, 385 ff.). I författningskommentaren anges att den föreslagna bestämmelsen ger socialnämnder och domstolar en möjlighet att fatta ett beslut om omedelbart omhändertagande trots att den fortsatta vården inte ska beslutas och ges i Sverige (a.a. s. 1039).

Kammarrätten noterar att betänkandet har remitterats till olika remissinstanser, men att regeringen ännu inte har lagt fram några förslag till författningsändringar i nu aktuellt hänseende.

I beslut den 21 oktober 2015, dnr 229-2013, konstaterar JO att frågan om svensk domsrätt när det gäller LVU för barn med anknytning till ett annat land inte är helt enkel att svara på. JO hänvisar till avgöranden från EU-domstolen (mål C-435/06 och mål C-523/07) och anför att en fråga om vård enligt LVU inte ska prövas i Sverige utan i det EU-land där den unge har sin hemvist och att svenska myndigheter i vissa fall ska överlämna ärendet till myndigheter i det landet. I ett remissvar beträffande SOU 2015:71 anger JO bl.a. att hon är positiv till förslaget att införa en bestämmelse som klargör att ett beslut om omedelbart omhändertagande ska kunna fattas även i en situation som faller in under Bryssel II-förordningen. JO anger dock att det är en knapphändig rättslig analys bakom slutsatsen att svensk domstol inte kan fatta ett beslut om omedelbart omhändertagande om svensk domstol

inte är behörig att besluta om vård med stöd av LVU (dnr R 107-2105, s. 12).

I betänkandet SOU 2016:6 Framtid sökes – Slutredovisning från den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare anges bl.a. följande. Kommuner har en skyldighet att agera när barn riskerar att fara illa. Skyddslagstiftningen för barn är inte avsedd att göra skillnad på barn till utsatta EU-medborgare och barn till svenska medborgare eller personer med uppehållsrätt. Om ett omedelbart skyddsbehov föreligger, kan konsekvensen ytterst bli ett omedelbart omhändertagande av barnet. Ett interimistiskt omhändertagande sker då med stöd av Bryssel II-förordningen jämförd med LVU. Det konstateras att en reviderad bestämmelse har föreslagits i betänkandet SOU 2015:71.

Svensk domsrätt och förutsättningar för ett omedelbart omhändertagande enligt LVU

Av EU-domstolens praxis framgår således att frågan om det föreligger svensk domsrätt eller inte i nu i frågavarande mål bör avgöras med utgångspunkt från om Mustafa och föräldrarna kan anses ha hemvist i Sverige. Har familjen så stark anknytning till Sverige att socialnämnden i en kommun är behörig att tillgodose familjens behov av olika insatser, bör svensk domsrätt föreligga. I RÅ 2006 ref. 36 uttalar Högsta förvaltningsdomstolen att det bör göras en helhetsbedömning av sådana omständigheter som hur länge familjen vistats i det ena respektive det andra landet, vilka sociala och andra bindningar som familjen har till respektive land och vad som orsakat flyttningen till det andra landet. Kriterier av mer formell natur, såsom medborgarskap och folkbokföring, bör däremot tillmätas underordnad betydelse.

Av utredningen i målet framgår att Mustafa föddes här i Sverige i december 2015 och att han har vistats här sedan dess. Hur länge hans föräldrar Bahar Doncuta Budi och Mustafa Asan har vistats i Sverige framgår inte. De är

alla rumänska medborgare. Vid Mustafas födelse uppgav föräldrarna för personalen på sjukhuset att de inte kunde ta hand om honom för att de var tvungna att titta för att få ihop pengar till sin försörjning. Mustafa uppges ha två bröder i Rumänien och även övrigt socialt nätverk finns i Rumänien. Familjen saknar såvitt framgår sociala och andra bindningar till Sverige. Av socialtjänstens utredning framgår att tjänstemännen förklarat för föräldrarna att det är de rumänska myndigheterna som kommer att ta över ärendet och att socialtjänsten kommer att kontakta myndigheter i Rumänien. Såväl föräldrarna som socialtjänsten är således överens om att ärendet fortsättningsvis ska handläggas i Rumänien på grund av familjens anknytning dit. Enligt kammarrättens mening ger utredningen i målet starkt stöd för bedömningen att familjen har en mycket ringa anknytning till Sverige och därför inte kan sägas ha hemvist här i den mening som avses i Bryssel II-förordningen. Enligt artikel 8 i förordningen är svensk domstol därför inte behörig i mål om föräldraansvar beträffande Mustafa.

Som anförts tidigare hindrar dock inte Bryssel II-förordningen att domstol i en medlemsstat som inte är hemviststat och därför inte behörig, ändå fattar beslut om interimistiska åtgärder i brådskande fall.

Av 6 § LVU framgår att ett omedelbart omhändertagande förutsätter att det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU. Kammarrätten anser att det som anges i socialnämndens utredning är allvarligt och inger oro beträffande Mustafas hälsa och utveckling och att utredningen ger stöd för bedömningen att han har behov av vård, särskilt med tanke på att han är ett litet spädbarn. Kammarrätten gör således bedömningen att det är sannolikt att Mustafa behöver vård. Uttrycket ”sannolikt att den unge behöver beredas vård” i 6 § LVU måste emellertid rimligen förstås så att en svensk domstol också ska ha behörighet att besluta om vård enligt LVU. Kammarrätten anser att svensk domstol inte har behörighet att besluta om vård om barnet har hemvist i en annan medlemsstat, utan att denna fråga i stället ska prövas i hemviststaten.

Förutsättningar för att besluta om ett omedelbart omhändertagande i ett fall som det förevarande när barnet inte bedöms ha hemvist här i landet saknas därför. Överklagandet ska således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Magnus Ekman
lagman
ordförande

Maria Ringvall
kammarrättsråd
referent

Pia Blank Thörnroos
adjungerad ledamot

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 32

BESLUT

2016-04-15

Meddelat i Stockholm

Mål nr

7171-16

UNDERSTÄLLANDE MYNDIGHET Social- och äldreomsorgsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge**PART***Den unge*

1. Dani Mustafa Bahar Dancuta, 151230

Vistelseadress:

Annelie Wahlberg

Rosenvägen 7

654 50 Strängnäs

Ställföreträdare och offentligt biträde: Jur.kand. Andreas Hansson

Juristf:a Stefan Armon Sverige AB

Bondegatan 3

151 73 Södertälje

Vårdnadshavare

2. Bahar Doncuta Budi, 770320

Offentligt biträde: Felix Nelson

c/o C J Advokatbyrå AB

Cardellgatan 1

114 36 Stockholm

SAKENOmedelbart omhändertagande enligt lagen med särskilda bestämmelser om
vård av unga

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDEFörvaltningsrätten avvisar yrkandet om att socialnämndens ansökan ska
avvisas.

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.

Förvaltningsrätten fastställer det underställda beslutet. Det omedelbara
omhändertagandet av Mustafa Bahar Dancuta ska därmed bestå.

Dok.Id 721796

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Ordföranden för socialutskott 1 i Huddinge kommun beslutade den 5 april 2016 att omedelbart omhänderta Mustafa Bahar Doncuta med stöd av 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Som skäl för beslutet angavs att det är sannolikt att Mustafa behöver beredas vård med stöd av LVU samt att rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för hans hälsa eller utveckling och att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras och vidare åtgärder hindras.

Beslutet verkställdes samma dag och underställdes förvaltningsrättens prövning den 8 april 2016.

Andreas Hansson medger, i egenskap av ställföreträdare för Mustafa, att förvaltningsrätten fastställer det underställda beslutet samt anför bl.a. följande. De uppgifter som framkommit i utredningen är oroväckande. Vid kontakt med jourhemsmamman och vid besök i jourhemmet har det vidare framkommit att Mustafa har lämnats ensam flertalet gånger utan uppsikt när han befunnit sig utanför jourhemmet, samt att han varit medtagen vid samtliga tillfällen då han återkommit till jourhemmet.

Bahar Doncuta Budi yrkar genom sitt offentliga biträde i första hand att socialnämndens ansökan avvisas. I andra hand bestrids det omedelbara omhändertagandet. Hon yrkar också att förvaltningsrätten håller muntlig förhandling. Hon anför bl.a. följande. Ansökan ska avvisas eftersom svensk domstol inte är behörig enligt Bryssel II-förordningen eftersom varken hon eller Mustafa har hemvist i Sverige. Det är inte sannolikt att Mustafa behöver beredas vård med stöd av LVU. Rättens beslut om vård kan även avvaktas utan att det föreligger risk för att Mustafas hälsa eller utveckling skadas. Hon tar väl om hand Mustafa när hon ges chansen. Det stämmer inte att hon varit högljudd på så sätt att Mustafa skadas. Mustafa blev sjuk under sin vistelse i jourhemmet och detta kan inte ligga henne till last. Hon är

analfabet och fick ingen information om hur hon skulle ge välling till Mustafa. Hon sökte därför upp personal för att få hjälp. Vid umgänge i januari där socialtjänsten inte närvarade var hon lugn, bytte blöja och hade lärt sig att ge Mustafa välling. Hon tigger pengar för att kunna försörja Mustafa i Rumänien. Om hon beviljats nödbistånd hade hon kontinuerligt kunnat vara tillsammans med Mustafa.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Procesuella frågor

Socialnämnden har inte lämnat in någon ansökan till förvaltningsrätten. Bahar Doncuta Budis yrkande om att ansökan ska avvisas kan därför inte tas upp till prövning av förvaltningsrätten. Yrkandet ska därför avvisas. Med anledning av vad hon anfört om betydelsen av att hon och Mustafa, som hon menar, saknar hemvist i Sverige finner förvaltningsrätten skäl att göra följande uttalanden.

Av EU-domstolens dom den 27 november 2007 i mål C-435/06 framgår att mål enligt LVU omfattas av den s.k. Bryssel II-förordningen.¹

Av artikel 8 i Bryssel II-förordningen framgår att domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

Enligt artikel 20.1 i Bryssel II-förordningen ska bestämmelserna i förordningen inte hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar intermistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende bl.a. personer i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om

---

¹ Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning /EG/ nr 1347/2000.

en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt förordningen.

Av EU-domstolens dom den 2 april 2009 i mål C-523/07 framgår att en nationell domstol med stöd av artikel 20.1 får besluta om en säkerhetsåtgärd, såsom omhändertagande av barn, när åtgärden är brådskande, vidtas mot personer i den berörda medlemsstaten och är intermistisk.

Den EU-rättsliga regleringen på området innebär alltså att förvaltningsrätten, oavsett om Mustafa har hemvist här eller inte, är behörig att pröva det underställda beslutet.

Bahar Doncuta Budi har som skäl för att muntlig förhandling ska hållas inför prövningen av om det omedelbara omhändertagandet av Mustafa ska bestå anfört att frågan om hemvist måste utredas vilket inte lämpligen kan ske på annat sätt än vid en muntlig förhandling. Mot bakgrund av vad förvaltningsrätten nyss uttalat är det obehövligt att hålla muntlig förhandling beträffande denna fråga. Det har inte heller framkommit något annat skäl att hålla muntlig förhandling inför prövningen av om det omedelbara omhändertagandet av Mustafa ska bestå. Yrkandet ska alltså avslås.

Omedelbart omhändertagande

Enligt 6 § LVU får socialnämnden besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas, om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU, och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Enligt 1 och 2 §§ LVU ska vård beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa

eller utveckling skadas och det kan antas att behövlig vård inte kan ges den unge med samtycke av den eller dem som har vårdnaden om honom eller henne.

Nämndens utredning

I nämndens utredning anges bl.a. följande. Mustafa Bahar Doncuta föddes den 30 december 2015, varpå hans föräldrar uppgav att de inte kunde ta hand om honom eftersom de var tvungna att tigga för att tjäna pengar. Mustafa placerades i ett jourhem eftersom föräldrarna avböjt samplacering. Placeringen avslutades efter en vecka då föräldrarna och Mustafa flyttade in hos en bekant till föräldrarna. Den 10 januari 2016 kontaktades nämnden av Danderyds sjukhus eftersom Mustafa gått ned i vikt. Det framkom att föräldrarna lämnat Mustafa hos deras bekant. Föräldrarna uppgav att de inte hade möjlighet att ta hand om Mustafa. När Mustafa var medicinskt färdigbehandlad placerades han återigen i jourhemmet. Under placeringen har han haft umgänge med föräldrarna sju gånger. Vid umgänget har hans mor haft svårt att läsa av Mustafas signaler. Hon har varit högljudd och hanterat honom ovarsamt. Föräldrarna har åter erbjudits samplacering men avböjt.

I slutet av mars insjuknade Mustafa i RS-virus och behövde sjukhusvård. Beslut fattades att fadern skulle närvara på sjukhuset och ta hand om Mustafa som en övergång inför hemresan till Rumänien. Sjukhuspersonalen informerade nämnden om sin oro för Mustafa då fadern inte tog hand om honom utan lät honom ligga och skrika. Fadern uppgav att han inte kunde ta hand om sin son utan önskade att modern skulle göra det.

Den 3 april 2016 var Mustafa medicinskt färdigbehandlad men hade fortfarande sviter av sjukdomen. Han och hans föräldrar samplacerades på ett familjecentrum. Anställda på familjecentret var mycket oroliga för föräldrarnas omsorgsförmåga. Fadern visade ingen värme mot sonen och lämnade centret. Modern uppgavs vara förtvivlad, hon skrek och slog sig

själv. Hon klarade inte av att göra välling till Mustafa och sökte upp personal hela tiden. Familjen kunde inte stanna på familjecentret på grund av smittorisk då modern bär på MRSA-bakterier.

På grund av att Mustafa endast är tre månader gammal och redan visat på en försämrad fysisk hälsa har han ett stort behov av lugn och ro för att hans utveckling inte ska hämmas. Han känner inte sina föräldrar och har inte fått möjlighet att påbörja en anknytningsprocess till dem. Föräldrarna brister i både den praktiska omvårdnaden och den känslomässiga tillgängligheten. Eftersom Mustafa redan varit med om separationer från olika vårdgivare är den enda möjliga lösningen att han åter placeras på jourhemmet för att få lugn och ro och kunna återhämta sig psykiskt och fysiskt.

Förvaltningsrättens bedömning

Mot bakgrund av vad som hittills framkommit i målet anser förvaltningsrätten att det är sannolikt att Mustafa behöver beredas vård med stöd av 1 och 2 §§ LVU. Utredningen ger vidare stöd för bedömningen att rättsens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för att Mustafas hälsa och utveckling ska skadas. Vad Bahar Doncuta Budi anfört förändrar inte bedömningen. Eftersom grund för ett omedelbart omhändertagande därmed föreligger ska det underställda beslutet fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/A).

Jörgen van der Stad
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Sofia Örning har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens dom/beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten. Tala om varför Ni anser att domen/beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Sänd även med sådant som Ni anser ha betydelse och som Ni inte tidigare gett in.

- För att kammarrätten ska kunna ta upp Er överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.
- Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

- Tala om vilken dom eller vilket beslut Ni överklagar genom att anteckna förvaltningsrättens namn och målnummer.
- Uppge person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till Er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där Ni kan nås för delgivning. Har Ni redan tidigare lämnat dessa uppgifter i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver Ni inte uppges igen.
- Om Ni anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.
- Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av förvaltningsrättens dom/beslut.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.